

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:	
Egész évre . . .	8 frt — kr.
Negyedévre . . .	2 „ — „
Helyben házhoz hordva:	
Egész évre . . .	10 frt — kr.
Negyedévre . . .	2 frt 50 kr.
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre . . .	12 frt — kr.
Negyedévre . . .	5 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, márczius 3.

Adóreform.

A képviselőház ma kezdte el az utolsó tárca költségvetésének tárgyalását. Az utolsó pedig, amely a kereskedelmnek kivételével valamennyihez szolgáltatja a bevételeket, a pénzügyi tárca. Az állam 500 milliónyi bevételeinek csaknem kétharmadát ebből meríti.

A főjöveldmi forrást tehát a polgárok adója képezi. Csaknem 100 millió jön be évente az egyenes adókból és több, mint 70 millió a fogyasztási adókból.

A múlt évi rossz termés és más közgazdasági bajok miatt bekövetkezett inséges időkben kétszeresen fontos vizsgálat tárgyává tenni adóügyi viszonyainkat.

Régi és általános a panasz a nagy adók és az adóbehajtási visszaélések miatt. Igen sokan azt tartják a szociális bajok egyik okozójának. Hét évvel ezelőtt a vásárhelyi zendülés alkalmával szakértségek kimutatták, hogy még az általdott alföldi róna is alig képes annyit teremni, hogy az adók és munkáltatási költségek után maradjon is valami. De nemcsak a gazdák panaszkodnak az adók nagysága miatt, hanem ugyanezt teszik — hasonló joggal — az iparosok, sőt a házi urak is.

Az adóbehajtási visszaélések ellen pedig általános a zugás. A múlt nyáron városunkban is heteken át nyíltan tárgyalták e bajokat, Biharmegyének egyik békés falujában, Bagamérban pedig valóságos zendülést okozott egy ilyen visszaélés.

A pénzügyi kormány azonban mindezzel nem számol és nem törődik semmit. A fogyasztási adókból ebben az inséges esztendőben még többet akar bevenni, mint máskor, pedig már a múlt év utolsó negyedében is nagy visszaesés mutatkozott a fogyasztási adók terén. Aminek az egyszerű oka az, hogy ebben az inséges időben jobban összehuzza mindenki a kiadási rovatot s ha csak nem kénytelen vele, nem költ luxus fogyasztási cikkekre.

Nagyon jól tudjuk mi azt, hogy a kormány nem mondhat egyszerre le milliónyi bevételekről. Nemcsak elengedni, de leszállítani is bajos az adókat. De okos, józan reformmal mégis lehetne segíteni a bajokon.

Ha már nagyobb reformba nem mer belefogni a liberális kormány, tegye meg legalább azt, hogy valósítsa meg a fél-százados törvényt az egyforma teherviselésről.

Erdély és a régi határörvidék még mindig kiváltságokat élvez az adófizetés terén is. Pedig erre a kiváltságra alig

szolgálnak rá mással, mint azzal, hogy tántoríthatatlan mameluk képviselőket life-rálnak — nem éppen drágán. A királyhágón innen több mint 25 százalék a földadó, míg Erdélyben és a régi Határörvidéken 18, illetve 20 százalék. Ha ezen a nagy területen arányosan oszlanék meg az adóteher, körülbelül két százalékkal lejjebb szállana nálunk az adókules.

Az egyenlő teher-viselés mást is követel. Követeli névszerint azt, hogy az ingó tőkének az a jelentékeny része, amely a börzén szedi uzsorás kamatait, ne bujhasson ki tovább is a közteher viselése alól. Szomszédaink, Németország és Ausztria már behozták a börzeadót és ennek daczára a nagy tőke nem hagyta ott a német és osztrák piacot, az állam pedig igen jó jöveldmi forrásra tett szert. Még a végrehajtóknak sem szaporodott vele a dolguk.

Három évvel ezelőtt hetekig tartott az ankét az adóreform dolgában. Sok jó eszmét vetettek ott fel, de a megvalósításuk még mindig késik. Pedig nem tanácsos halogatni ezt a reformot. Idáig kevesebbel is megelégedett volna a nép, ma már sokat követel.

Tessék meghallgatni a szociálisták követeléseit.

A „TISZANTÚL“ TARCZAJA.

Matyi jöhetsz!

Irtá: Stella.

Nagy sürgés-forgás van Főriséknél, minden kéz dolgozik szorgalmasan, a háziasszony segítségével három varrónő ül reggeltől estig és varr, hogy a Klárka stafirungja kész legyen a szükséges időre. Mert nagy utra megy a kis lány, az alföldi közepebből az ország határára viszik a szepességre, német szót tanulni. Főrisék e tekintetben a régi jó szokást követik, gyermeküket cserébe adván oda egy kis fiúért. A két család jó ismerőse volt egymásnak s mindkettőjüket azonos szempont vezérelte. Klárka szeme fénye vala szüleinek, gyönyörű szőke, kék szemű rózsás arcú baba, élve: természettel, nyugtalan tüzes vérrel és és olyan hegyes nyelvecskével akár egy kis debreczeni kofa, a mellett sóvinista egész a tulságig. Minden más nyelv ellen, mely nem vala magyar, valóságos iszonyt érzett. Ez az ellenszenv leginkább a német nyelv ellen irányult. A német bonneok, nevelőnők olyan sűrű egymás utánban változtak nála, akár csak az új ruhái, melyek ha vasból készítnék sem tartanak 4-5 hétnél tovább. A bonneokat, nevelőnőket, pajkos csinyjeit, éles nyelvecskéit által csakhamar elűzte magától: miután pedig egyik egfőbb szenvedélye a madarak fészkeinek fel-

kutatása volt — s e szenvedély kielégítésére a legmagasabb fa sem szolgált gátul — bizony hamar tönkre mentek azok.

A szülők aztán arra a gondolatra jöttek, hogy legjobb lesz ő kigyelmét idegenbe küldeni, ott majd tanul rendet. Az anya persze sokáig ellent állott, féltvén kényeztetett kedvenczét a közönyös, talán rossz bánásmódtól, melyben részesülend, azért Főris irt a szepességen lakó jó barátjának felhíva őt a cserére, mibe az örömet beleegyezett.

— Szégyen, — mond Klárka nesztét véve a dolognak, mely immár félig sem vala tréfa — hogy mi magyarok nem tudunk a magunk nyelvvel megelégedni, mire jó az a sok, az az utálatos der, vie, das?

Hát hogy az országon kívül is mehesünk — mond a mama — s ne kelljen éhen veszni, mert nem tudunk az illető emberek nyelvén.

— De mi szükség nekünk kimenni az országból, hát nem elég nagy a mi hazánk? Ha utazni akarunk nem elég nagy a mi hazánk?

— De tudod édesem egy opera énekesnőnek, a minő te leszesz, a minőnek én kiképeztetni szeretnék, nem lehet ám mindig a mamája szoknyája mellett maradni.

— Mondtam már édes anyám, ne is bosszantson engem ezzel, én ugy semm leszek énekesnő!

— De miért gyermekem, hát nézd nem szép hivatás az? Nem nagyszerű dolog az mikor egy-egy ének után felhangzik a taps, a

szinésznőt eláraztják virággal. Mindenki csodálja, a kegyeiért esd és kiki boldog ha beszélhet vele.

— Hát majd, hogy én akkor is kántáljak, mikor nincs kedvem! Nem megyek biz' én.

— Nézd kis lányom, most olyan világot élünk a mikor a lánynak is kell, hogy valami mestersége legyen. A te torkodban egy kincs van, minek hagynók azt elveszni.

— Nem kell nekem mesterség, hát nem elég gazdag az apám?

— A gazdagból szegény is lehet fiam!

— Különb lesz nekem mesterségem, ha színésznőnek nem megyek is.

— Ugyan micsoda? Csak nem a fára mászás?

— Hát az a mi kedves anyámnak van. Parancsolni a szobalánynak, meg a szakácsnőnek, aztán felügyelni rájuk, hogy minden rendben legyen, mikorra a férjem hazajön.

— Csakhogy egy ilyen tudatlan kis lány nem fog férjet kapni — mond nevetve az anya. Hogyan fogsz beszélni a férjeddal, ha majd azt akarod, hogy a szobalány meg ne értse? Hisz' nem akarsz németül tanulni!

— Anyuskának igaza van. Németül meg is tanulok, csak aztán ne bosszantson mindig azzal, hogy színésznőnek ad!

* * *

Elvitték hát Klárkát Késmárkra s elhozták helyébe Arturt, Reiterék hasonkoru fiacskáját. A két mama gyöngédség, szeretet dolgában

Az ausztriai helyzethez.

Sokféle és nagyon változatos hírek keltek szárnyra a legutóbbi napokban az ausztriai politikai helyzetről.

A különféle tendenciózus hírekkel szemben határozottan demontál a bécsi felhivatalos és kijelentéseiben lényegesen más képét tárja fel a helyzetnek, mint az eddigi hírek után hittük volna.

A többek között határozottan kijelenti, hogy a mostani kabinet elnöke és az urak felsőháza között állítólag létrejött azon megállapodás, hogy újabb elnök kerüljön a kormány élére, egyszerűen légből kapott állítás. Sem a kormány nem akarja ezt, sem a többség. Sokkal is kevesebb kitérés van az ellenzék hathatós oppozíciójára, semmint közeli krizistól lehetne tartani.

A mi a többséget illeti, az most erős és programjában határozott. Álláspontja most is az, mint volt: t. i. a nyelvkérdést törvényes alapon és a Monarchia minden nemzetiségének igényjogosult óhajához mérten akarja rendezni. Hogy a kormány minő álláspontra helyezkedik ebben a kérdésben és hogy minő intenciók szerint akar eljárni a nyelvkérdés dolgában, azt a többség nem tudja, de nem is kutatja. Ha a kormánynak sikerül úgy egybehívni a képviselőházat, illetőleg oly programmal előállani ott, hogy a képviselőház érdemleges határozatot hozhat és rendesen működhet, a többség minden áron rajta lesz, hogy a legsürgősebb kérdéseket és ügyeket mielőbb megoldja és elintézzze.

Híre járt annak is, hogy a képviselőház új elnököt kapna E b e n h o c h dr. személyében. Ez a híresztelés legalább is korai. E b e n h o c h nevének már annyiszor szóba hozták s oly sokszor emlegették a képviselőházi elnökséggel kapcsolatban, hogy a mostani hírek épen nem meglepők. Ma még azonban a többség semmi esetre sem akarná őt az elnöki székben látni, már csak azért sem, mert semmitől sem idegenkednek annyira, mint elnök-választástól.

Hogy a Reichsrathot mikor hívják össze, ez még bizonytalan. Az új nyelvrendeletek publikálása előtt semmi esetre. Tényazonban, hogy ez a publikálás már küszöbön van.

Végül a többség határozottan kimondta, hogy *Falkenhayn*-féle törvényt ezuttal nem akceptálja többé, meg lévén győződve arról, hogy egyéb garanciákat fog találni arra nézve, hogy a parlament munkarendje fennakadást és hátráltatást ne szenvedjen.

Mindezen elvi határozatok után zárszóképpen hozzáteszi a felhivatalos, hogy *Dipauli* báró képviselő több hét óta Bécsben időzik. Amiből azután önként érthető, hogy a parlamenti csatára való szervezkedést az ő keze vezeti, de önként érthető az is, hogy a többség programjának összeállításába is nagyon jelentékenyen befolyt.

Már most a helyzet körülbelül oda konkludál, hogy összehívják a közel jövőben a Reichsrathot, de hogy simán átessenek mindjárt az első ülésen, az bajosan hihető. Úgy véljük, hogy minden dementi mellett is erősen zsinde-lyes G a u t s c h é k háza teteje. — i.

ORSZAGGYULES.

A képviselőház ülése.

Budapest, március 3.

A szélsőbaloldali táborban az ülés elején ma viharos éljenzugás hangzott fel. Kossuth Ferencz indítványát olvasta fel az elnök és erre tört ki a riadó éljenzaj.

- Éljen a független Olaszország!
- Éljen a független Magyarország!
- Éljen a szabadságszerető olasz nemzet.

Szilágyi Dezső megrázta a csengőt és mosolyogva szólott:

— Kinyomatik és a holnapi napirendre tüzetik ki tárgyalásra . . .

Az éljen zaj elmúlt, megkezdtek a pénzügyi tárcza tárgyalását, s a Ház a következő pillanatban visszaesett régi, egyhangú, unalmas és álmos hangulatába.

Az ülés kezdete 10 órakor.

Elnök Szilágyi Dezső.

Jegyzők, Perczel Béni, Molnár Dániel, Rakovszky István.

A kormány részéről jelen van: Lukács László pénzügyminiszter.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése

után *elnök* bemutatja Vasvármegye közönségének feliratát Rába és mellékfolyóinak szabályozása ügyében.

Kiadják a kérvényi bizottságnak.

Bejeleníti, hogy Kossuth Ferencz a következő indítványt nyújtja be, mely így hangzik: Mondja ki a Ház, hogy az olasz parlamentet üdvözli az olasz alkotmány félszázados évfordulója alkalmából.

Az indítvány indokolását holnapra tüzi ki. Napirenden van a pénzügyi tárcza költségvetésének tárgyalása.

Neményi Ambrus előadó szakszerű szavakban adja a költségvetés indokolását, kiemelve az államnak az előbbi időkhöz képest elért haladását a pénzügyi téren.

Egy kis zuhany.

Mócsy Antal szólal fel először, elmondván kifogásait a pénzügyi gazdálkodás ellen. Nagy szeretettel beszélt a magyar fajnak nagy képességéről és fejtegette, mennyire kizsákmányolják a nem keresztény emberek. Czitált Bethlen Miklós grófnak *Mult és Jelen* című könyvéből, melyben közölve van, hogy Széchényi István gróf egy alkalommal így szól Kossuth Lajoshoz: Lehet, Önök megcsinálják az Egyenlőség, testvériség jelszavaival a független Magyarországot — a zsidók számára, a kik a magyar faj nemességét és köznépet ki fogják forogni ősi vagyonaikból! — Széchényit, mint nagy közgazdasági tekintélyt a tulajdon is elismerik, im azért Széchényi aggodalmaira még akkor sem hallgatnak, amikor szomorú teljesülése már szemmel látható. Azt mondják, a magyarnak nincs üzleti és pénzügyitalentuma. Ez igaztalan állítás. Nézzék meg a szegedi kúpeczeket, az egri gyümölcskereskedőt, a dunántúli kertészkedőt. Ezeknél élénkebb kereskedő talentumot nem kell keresni. Az egyetemen az államszámviteltannak csak egy tanszéke van, míg Lipcsében 3 tanszék. A Budapesti Hírlapból felolvassa a pénzügyi tárczának költségvetését: a mely rászorol egy kis korrekcióra, mert az ellenőrző közegek nem bírnak a megfelelő szakértelemmel. A bankoknál, vállalatoknál visszaélések történnek, ezért óhajja az *ipartörvény módosítását*. Kimutatja, hogy 15 év óta minden állam polgár terhe 15 frttal növekedett.

Adó reform.

Ágoston József kér Mócsy másfél órai beszéde után szót. Nincs egyetlen olyan párt, mely a szocializmusról ne beszélne. A szocializmus számai a pénzben, vagyonban gyökereznek, azért beszél e tárcza keretében e témáról. Enyhíteni kell gyorsan a nyomort: »Az a boldog or-

igyekedett felülmúlni egymást. Ha Klárka azt írta, hogy Reitter néni kedves, aranyos asszony, a kit nagyon szeret, Főrisné csak annál gyöngédebben bánt Arturral, hisz kölesönbe megy, gondolá. Pedig Klárka nem is remélte, miszerint olyan gyorsan megszokja a távollétet az édesanyjától. A válás nagyon, végtelenül nehéz volt. Erzéken bucsut vett mind attól, mi neki kedves vala. A fákra, melyeken annyi ruhát szakgatott szét, sorba felmászott, megölelte őket. Galambjait, kutyáját, macskáját virágait, megsiratta, ennek most már vége gondolá magában; ott az idegenben nem játszhatom, nem mulathatok olyan jól. Be leszek zárva valami csuf nagy házba, körül leszek véve könyvekkel, a miket pedig ki nem állhatok. Minék is találták ki azt a német beszédet, e nélkül én most itthon maradhatnék és élnék úgy mint eddig, sóhajta szomorúan.

Klárka azonban sokkal jobban érezte magát mint gondolta. Nagyon derék előkelő család volt az, hova került. Eleinte bár nehezebbre esett a szigorú ettiquettes élet, mit Reitteréknél folytattak, de végre is beletörődött és elmés-ségénél fogva talált módot lerázhatni magáról a bilincseket, mikbe az illemszabályainak megtartása verték. Volt neki ezekben egy magas pártfogója, ki mint minden kesynének, rendtelenségének bámulója, hü lovagja, no meg mint ideál szerepelt. A fiu 15 éves szívének minden dobbanásával szerette Klárkát s ha egyszer a hü lovag őt pajkossága által hínárba jutott kellemetlenségéből kiszabadítja s ha ezért jutalmul megengedé, hogy arcát megsimogassa,

kezét megcsókolja, a fiu végtelenül boldog volt. Klárka különben csak ilyenkor vala kegyes iránta, más különben nem igen imponált neki, semmibe sem vette. Ennek oka pedig részben a köztük levő 3 év különbség, melylyel Matyi többet számlált s mely előtte nagyon kevés volt — no meg hajának színében — melylyel sehogy sem vala kibékülve — leledzett.

Hanem rossz bánásmódja egyszerre megváltozott iránta, s e változást Matyi lovagias fellépésének köszönheti. Szomszédjukban u. i. lakott egy hülye flu, ki az arra lakó leánykának valódi réme volt. Ferkónek — mert így hitták, — legfőbb gyönyörűsége telt a lányok után szaladni, s őket jól megtépní. Egyszer u. i. éppen iskolából jött haza Klárka. Matyi szintén onnan tartva észreveszi őt és siet utána, hogy elérhesse, midőn meglátja, hogy Ferkó egy kapuból kirohan s ráveti magát a gyanútlanul menő kis leányra. Matyi futni kezd s ép a kellő időben érkezik, kiszabadítja a rémült Klárkát s a hülyét jól elpáholja. Ettől fogva nem mert a hülye Klárkához közeledni. Matyi pedig megszűnt az ő szemében olyan neveltséges alak lenni, vörös haja sem tűnt fel olyan csunyának többé, s érdemei méltánylásban részesülének azután.

Klárka egy évig tartózkodott Késmárkon, mialatt németül beszélni kevésbé, de Matyival kacérkodni annyival jobban megtanult. Hízelt neki az a rajongás, az az őszinte érzelem, melylyel a fiu iránta viseltetett. Pedig Matyt — bár csunya volt — igen szerették mindenütt, lévén ő nagyon okos, szellemes gyerek,

no meg a mi nem kevésbé fontos jó tánczos. Sajnálta itt hagyni Reitteréket, megszokta már a kedves családot, s nehezen vált meg Matyi a bucsunál még egyszer megerősítő esküjét, fogadva hűségét, örök szeretmet. Csak annyit ír nekem 8 év múlva — mondá szilárd, de érzeletlenül áthatott hangon — hogy Matyi jöhetsz és én repülni fogok, hogy édes menyaszszonyomat karjaimba szoríthassam.

Klárka befejezvé tanulóanyagait, 15 éves korában bravoural kezd meg működését mint nagy leány. A kis város, no meg az a körülmény, hogy egyetlen gyermeke volt szülőinek, privilégiumot adtak őt korán nagy leánynak deklarálni. Gyönyörű leánynya nőtte ki magát, a város, az egész környék ifjusága rajongott érte, versenyzett a kegyeiért. Hiu volt végtelenül, tetszeni akart mindenkinek, a lábainál akart látni mindenkit, kaczerkódott, de a szíve hallgatott. Matyi esze ágában sem volt, bár a bucsu szavak néha még a fülébe csengtek.

Es csodálatos, ennek a szép körülrajongott gazdag leánynak még nem akadt kérője, pedig 19 éves volt már s négy farsangot átmulatott. Tánczossa, udvarlója volt anyja, hogy csak, de feleségül egyik sem kérte. Ő pedig nem akart egy ötödik farsangot is, mint leány át-mulatni, megunta a subordinációt, uralkodni vágyott, de sajnos, a bájos fejedelemtől nem talált alattvalót. Ez nagyon elkeseríté, hiába vigasztalta az anyja.

— Fialat vagy még mondá, minék ily korán nyakadba venni a bajt, a gondot? Mert leányom, a mint férjhez mégy, vége

szág, melynek nincsenek oly gazdagjai, hogy másokat megvásárolhassanak, sem oly szegényei, a kik magukat eladják — egy nemzetgazda szerint. Oda kell hatni, hogy a kisbirtokos osztályt megmentsük.

A pénzügyminiszterhez fordulva mondja, hogy *adómentes telkeket kell juttatni a kisbirtokosoknak* törlesztéses kölcsönre. Ez ugyan 3-400 ezer frt áldozat az államtól, de itt az ideje, hogy intézkenni kell. Fordítson az állam nagyobb gondot a hegyi szőlők felhasználására. *A legszegényebb osztály I. oszt. kereseti adóját el kell törölni*, mert ugyanis nehezen hajtható be.

A honi vállalatok védelme.

Polonyt Géza szintén erről a témáról kíván beszélni. Külföldi vállalatok, biztosító intézetek vannak nálunk elhatalmasodva és a biztosított felek csak nagy ritkán lesznek kielégítve.

Ezen társaságok biztosítékai ismeretlen külföldi vállalatok értékpapírjaiban vannak lefektetve, melyekről mi alapos tájékozással nem bírunk, az állam tehát nem gyakorolhat kellő ellenőrzést. Azonfelül 100.000 frtnyi biztosíték mellett milliónyira menő vállalkozásokba bocsájtóznak. Kívánja, hogy a kormány intézkedjék, hogy a társaságok biztosítékai és díjtartalékai szolid magyar értékpapírokban legyen elhelyezve. A költségvetést nem fogadja el.

Elnök az ülést 5 perczre felfüggeszti.

Egy pár égető dolog.

Szünet után Major Ferencz szólalt föl. Rámutat a fenyegető deficitre. *A kisipar hanyallik*. Ez a szocializmus előpostája. Rámutat arra, hogy a munkának ma már a tőke nem társa lett, hanem ura. Az adóreformot sürgősen be kell hozni. A kataszteri földfelmérés aránytalan, statisztikával bizonyítja, corrigálásra van szükség. *A szesznel megköveteljük az adót, ellenben a sörnél és cukornál nem.* Itt fogyasztjuk ezeket, de Ausztriában fizetik meg a nyersadót. Fejtegeti a regalebélők visszaéléseit, példákkal illusztrálva. Példának említi, hogy egy kocsmáros csak azért kapta meg az engedélyt, mert kocsmáját kormánypartí kortestanyának tervezte.

Reclam a Házban.

Végül Arányi Miksa szólalt fel és védelmére kel az amerikai biztosító intézeteknek. (Közbeiktatások baloldalról: Reklam! Reklam! Eláll!) Beszédét a képviselők folytonos Eláll! kiáltással, gúnyos derűtséggel fogadják, különösen akkor, mikor konstatálja, hogy ha egy magyar ember vesztett csak egy krajczárt is

a gondatlan könnyű életnek. Aztán meg ott van Matyi, hívd őt, ha már minden áron férjhez akarsz menni. Ő még mindig hü hozzád, aztán a 8 év letelt.

— Nem! nem szeretem őt és csak a végső szükségben nyújtanam neki kezem.

E rövidke párbeszéd után elég halkan s abban a reményben folyt, hogy egyedül vannak. De bizony csalódtak. A vastag szőnyegek felfogták a léptek zaját s nem halották, hogy a salonba valaki jött, pedig a Klárka szobájának ajtaja mely a salonba nyílt, nyitva volt ők pedig a szobában valának. A vendég helyet foglalt, mialatt a szobaleány a háziasszony keresésére indult. E közben folyt a párbeszéd, mit Matyi egyik legjobb barátja — mert ő volt a vendég, s Töristákhoz járatos — véletlenül meghallván, sietett értésére adni. Sokkal derekabb fiu Matyi semhogy jobb leányt meg ne érdemelne — gondolá.

Klárka az ötödik farsangot is eredménytelenül táncolta végig. Nagy udvara volt most is, de köztük egy sem számba vehető, férjnek való. Udvarlói mindég az ifjabb generációból kerültek ki. Elkeseredetten írta hát meg, hogy *Matyi jöhetsz.* Sokáig nézte ezután türelmetlenül és epedve, de ő csak nem érkezett. Végre két hét múlva egy levél jött, mely így hangzott: Matyi a nevével szívét is szándékozott adni, de azért cserébe szívét is kívánt. Önnél nem találhatni azt, keresnem kellett egy másikat. Találtam is. Tehát nem jöhetsz.*

valamely biztosító társulatnál, azt sem külföldi, hanem belföldi társulatnál vesztette.

Pichler Győző élesen kelt ki Arányi beszéde ellen. Vigécznek nevezte őt és nagy tetzés között ostromozta hazafiatlan nyilatkozatát.

Végül Lukács miniszter szólalt fel a költségvetés mellett, mit általánosságban meg is szavaztak.

A megmérgezett Körözs.

— Visszavont tilalom. —

Mező-Telegd és Nagyvárád között a Körözs mentén fekvő községek és Nagyvárád város közönsége megnyugvással vette pár nappal ezelőtt a hirt, hogy a mező-telegdi olaj-gyárnak az alispán eltiltotta a petroleum-salak beeresztését a Sebes-Körözbe.

Korai volt azonban az öröm, mert a részvényeken alakult társaság nem azért bir előkelő részvényesekkel s nagy befolyással, hogy még olyan csekély dolgok, mint pl. egy nagy vidék s egy tekintélyes város közérdeke, utjában állanak a gyár és részvényesek érdekeinek s esetleg meghiusítsák az osztalékok növekedését.

Először a sajtó utján próbáltak hangulatot csinálni s elakarták hitetni persze az érdekelt vidéktől messze lakó nagy közönséggel, hogy az egész felszólalás, hírlapi közlemények, hivatalos jelentések, polgármesteri átiratok csak a bosszú művei!

Azután közbejártak az érdekeltek a miniszternél, hogy az alispán helyes intézkedését semmitse meg s fertőztesse tovább is a Körözs vizét a gyárból kieresztett salak.

Hogy az érdekelt községek semmire nem használhatják a folyó vizét, hogy a halakat élvezhetetlenné teszi a salak s kipusztítja, hogy Nagyvárád város 600.000 frtjába került vízművét tönkre teszi, ez mind semmi, mikor egy gyártelep minél jövedelmezőbb tételéről van szó.

Szemben a debreczeni vegyvizsgáló állomás nyilatkozatával, mely szerint a Nagyvárád városa által küldött petroleum-salagos viz az élvezetre nem alkalmas, undorító, sőt veszélyes, — az alispán újabb határozata kijelenti, hogy nincsen igazolva, miszerint az ártalmas anyag a mező-telegdi gyárból került a vízbe.

Ha így halad a kérdés, még megérhetjük, hogy a hivatalos bölcsesség kisüti, hogy valahol Telegd körül valaki csupa kedvtelésből önti hordó számra a petroleumot a Körözbe, vagy valahol a Körözs mentén egy nem ösmert és ki sem kutatható petroleum forrás fertőzti meg a folyó vizét.

Ha az alispáni hivatal kétségbe vonja a város által meritett és vegyelemezett viznek eredetét, engedje meg, hogy éppen olyan joggal kétségbe vonjuk annak a viznek eredetét, a melyet a főszolgabíró kiküldött közgei meritettek.

Nagyvárád város polgármesterét pedig kérjük, hogy a miniszter által kiküldendő szakértővel lépjen érintkezésbe s az igazság teljes objectivitásával védje meg a város érdekét.

Majd ki fog akkor tűnni, hogy az igazságnak megfelel-e a sok panasz s mennyiben igaz azon világgá röpitett sugalmazás, hogy csupán a bosszú műve az egész dolog.

*

Az ügyben újabb értesüléseink a következők:

Az alispán felszólítására dr. Miskolczy Ferencz főszolgabíró meghagyta szigoruan a gyártelepeknek, hogy 48 óra alatt szüntesse le

a salaknak a Körözbe eresztését, elleneseten azt hatóságilag fogják megakadályozni, s az igazgatóságot közegészségügyi elleni kihágásért megbüntetik. Ezen határozatot oly formán hozta a főszolgabíró, hogy csak birtokon kívül felelbezhető.

A főszolgabíró ezen határozatát az igazgatóság képviselőjében Palla Lajos ügyvéd megfelelőbbrezte.

Ezen felelbezésfolytán Szunyogh Péter alispán felülbírlás alá vette a főszolgabíró határozatát s olyként módosította, hogy a salak leveztetését megengedte, de március 10-ig beadandó kérvény alapján kell kieszközölni végleges engedélyt. De ez csak akkor engedtetik meg, természetesen tárgyalások alapján, ha a salak bebocsátása a vegyelemzés alapján ember és állatra nem lesz ártalmas, esetleg oly szűrő készülék állittatik fel, amelylyel az teljesen ártalmatlanná tétetik. A felelbezés birtokon belüli engedtetik meg.

Az alispáni határozat azzal van megindokolva, hogy a debreczeni vegyészeti intézet által megállapított ártalmas anyagokra nézve nincse. bebizonyítva, hogy honnét kerültek a vízbe s így be kell várni, míg a megye részéről küldött vizekre megállapítják, hogy ártalmasak. S ha veszélyes is a víz a közegészségügyre, azt a berendezés megtisztíthatja s ez esetben a beeresztés megengedhető, mert a tilalom veszélyezteti a gyár üzemet.

Különben a miniszter táviratilag feloldotta a tilalmat s szakközegét már kiküldötte a vizsgálatra.

Nagyvárád város közügyei.

Közigazgatási ülés.

Nagyvárád város közigazgatási bizottsága tegnap délután tartotta rendes havi ülését.

A rendes folyó ügyeken kívül különös fontosságot kölcsönzött az ülésnek a bizottság, féléves jelentése, melynek kapcsán feltárják mindazokat a bajokat, hiányokat, a melyek megszivlelését a város a kormánytól várja. Nem egy régi sebünkre, jogos óhajunkra, méltányos kérelmünkre mutat rá a közigazgatási bizottság de hogy orvoslást nyerünk-e, az legalább az eddigi tapasztalatok után, — kétséges.

Beóthy László főispán elnökölt, — jelen voltak: Dr. Bulyovszky József polgármester, Rádl Ödön, Némethy Károly, Dus László, Rác Mihály, Komlóssy József, Dr. Grósz Albert, Papp Miklós, Sipos Orbán, Hoványi Géza, Frankó Endre, Lánzy Tóbiás, Hlatky Endre, dr. Berkovits Ferencz, dr. Baróthy Ákos, Mihely Adolf, Lázár Márton.

A polgármester havi jelentésének a közegészségügy és közbiztonságra vonatkozó adatait már közöltük.

A közadók befizetése a mult évi február hónappal összehasonlítva, kedvezőtlenebb, tekintve azonban a mostani nyomasztó viszonyokat, kielégítőnek mondható. [Kincstári adóban befolyt február hó folyamán 43879 frt.

A hónap folyamán 23 új iparosengedély adatott ki s megszűnt 8 iparüzlet.

A tanfelügyelő jelentése.

Sipos Orbán kir. tanfelügyelő jelentésében kiemeli, hogy meglátogatta az Orsolya-zárdában a tanítónő képezdét, a polgári és elemi leányiskolákat, továbbá a várad-olaszi r. kath. fiu, a v.-velencei r. k. leányiskolát és óvodát, — a v.-velencei közs. elemi vegyes iskolát, a gör. keleti iskolát, több községi óvodát.

A róm. kath. jellegű iskolákban dicséretes eredményt tapasztalt; a helyiségek megfelelők, a felszerelés a legmesszebbmenő kívánalmaknak megfelel. *Csak a legmesszebbmenő elismeréssel szólhat az iskolákról.*

A v.-velencei közs. iskolánál az eredmény megfelelő s kilátás van reá, hogy az egyesített három osztály szétválasztva lesz. Az Eisele és Bász óvónők óvodáiban mindent kielégítőnek talált. Kifogása van a v.-velencei közs. óvoda

és a csillagvárosi közs. iskola ellen, a hol a már régi tanerők ifjabb erőikkel cserélendők fel. A tanfelügyelő jelentését a szakelődők nemleges jelentéseivel együtt tudomásul vették.

Óhajok, panaszok.

A közigazgatási bizottság a féléves jelentés kapcsán a következő közérdekű ügyeket ajánlja az egyes miniszterek figyelmébe.

A pénzügyi hivatalok szétszórva, egymástól távol, alkalmatlan helyiségekben vannak elhelyezve. Összpontosításuk felette kívánatos.

Nagyvárad határa csekély terjedelmű s szőlője elpusztult. Kéri, hogy nagyobb üzlettelep, pl. dohánygyár állíttassék fel Nagyváradon.

Nagyvárad az utóbbi időben nagy építkezéseket létesített s fél millió kölcsönt vett fel. — A város polgárai 37% közköltőt fizetnek, ami első tekintetre nem látszik magasnak, de mivel házbéradózás van Nagyváradon, oly magas a közköltő, hogy emelni már nem is lehetne.

A minimális utadó a szegény napszámos népre oly nyomasztó, hogy ennek más uton való fedezéséről kellene gondoskodni.

A Nagyváradon szedett házbéradó sérelmes és nyomasztó a háztulajdonosokra, kik bérjövödelmük minden 100 frtjából 20 frtot fizetnek adóba, s ez megtámadja az adóalapot. Égetően szükséges a házosztály-adó behozatala Nagyváradon.

Egy szalma kalapgyár és fonó tanfolyam felállítása, valamint a kézügyességi oktatás állandósítása igen óhajandó.

Kéri a bizottság az iskolák építésére a megígért segílyt.

A kir. ügyészség fogházában a czellák egészségtelenek, szembetegséget okoznak.

Ezután pár kérdésnél hosszabb vita folyt ki.

Hlatky Endre vázolja részletesen, hogy a nagyvárad városi járásbírósnál az ügyek leírása igen késedelmes, mivel a segéd- és kezelő személyzet kevés. A feleknek pedig nem engedik meg azok leírását. Ez az állapot türehetetlen s kompromittáló az igazságügyre. Ha az államnak nincs elengedő ereje nagyobb személyzetet tartani, hozzanak törvényt, hogy a felek is leírassák az aktákat. Most a lajstromozással próbálnak, de ez aligha fog segíteni.

Mihelji Adolf a megüresedett bírói állások késedelmes betöltésében is hibát lát, mert összetörölődik a munka.

Ugy a **Hlatky** Endre, mint a **Mihelji** Adolf által felhozottakat beveszik a jelentésbe.

Hoványi Géza indítványára a vasúti állomás tarthatatlan állapotára ezúttal is felhívják a miniszter figyelmét. A várótermek szűkek.

Az összes előterjesztéseket a jelentés statisztikai részével együtt elfogadták.

A miniszteri leiratok között legfontosabb a földművelésügyi miniszter leirata, hogy az új, március 7-én életbelépett mezői munkás törvény értelmében a felmerülő s idevágó ügyekben II. fokulag a közigazgatási bizottság kebelében alakított albizottság fog ítélkezni.

A bizottságot a következő tagokból alakították meg: Rádl Ödön, Némethy Károly, Mihelji Adolf és Hoványi Géza rendes tagok; Frankó Endre, dr. Vári Szabó Béla, Hlatky Endre és dr. Berkovits Ferenc póttagok.

Ember Géza vizsgáló-bíró megküldötte a közig. bizottságnak a sár és kavics szállításnál elkövetett csalás és hűtlen kezelés miatt **Deák** József és több társa ellen a vizsgálatot elrendelő végzést.

A főispán indítványára, hogy felkéri a vizsgálóbírószágot, a miniszter egy legújabb enedelete értelmében a bűnyet sürgősen inézzék el.

Örvendetes tudomásul vették, hogy Nagyvárad város törvényhatósága az óvoda ügyet rendezze s a szükséges iskolák építését megszavazta.

Tizenkét háztulajdonosra nézve, hosszabb vita után engedélyezték a dologi végrehajtást. Ezzel az ülés véget ért.

A villamos vasut sorsa.

A felebbezést elutasította a miniszter.

Ez évi január hónapban Nagyvárad város törvényhatósága egy újabb határidőt tűzött ki, hogy a nagyvárad villamos vasut építési engedélyért versengő két vállalkozó cég: a budapesti és nagyvárad gőzmozdonyu közuti vasut újabb és végső ajánlatokat adjanak be s egy rendkívüli közgyűlésen határozzon a törvényhatóság az ajánlatok felett.

A törvényhatóság határozatához képest a budapesti vállalkozó cég be is adta rendes határidőre zárt ajánlatát, de a gőzmozdonyu közuti vasutársaság főmatadorjai sehogy sem tudván módot találni, hogy a budapesti társaságot szolid és a városra nézve előnyös pozíciójából kiköccsentsék, gondoltak merészet és nagyot s felebbezést adtak be a január 13-iki közgyűlés határozata ellen, a mely pedig nem volt egyéb, minthogy kimondották miszerint máskor fognak határozni.

Egyet azonban elértek a közuti vasut emberei és hívei, hogy a vasut építés ügyét eltolták két hónappal távolabb a megvalósítástól.

A felebbezés folytán ugyanis **Beöthy** László főispán a rendkívüli közgyűlés összehívását megtagadta, azzal az indokolással, hogy felebbezés adatván be, a megtámadott közgyűlési határozat végre nem hajtható.

A miniszter végre döntött a felebbezés felett s azoknak adott igazat, akik a felebbezés jogtalan voltát vitatták.

A miniszter kijelenti, hogy a törvényhatóság január 13-iki határozatát, mely szerint az ajánlatok egy későbbi közgyűlésen tárgyaltsanak, helybenhagyja s a közuti vasut felebbezését elutasítja. Megindokolja a miniszter ezen határozatát azzal, hogy a szóban forgó határozat nem érdemleges, csak előkészítő intézkedés és így magánfélrészéről nem felebbezhető meg.

Az elutasító miniszteri leirat vétele után dr. **Bulyovszky** József polgármester azonnal összehívta a tanácsot, elhatározták, hogy az ajánlatokat a jövő heti közgyűlésen tárgyalás elé terjesztik.

Március 15. ünneplése.

— Az ünnepély részletei. —

A dicső március idusának félszázades fordulóját az egész ország lelkesedéssel, szokatlan pompával fogja megülni.

Nagyvárad város polgársága is, párt- és más tekintetek teljes kerülésével, egy szívvel lélekkel ünnepelni fogja a magyar szabadság, az újabb Magyarország ujjászületésének 50 éves emlékezetét.

A politikai pártok által kiküldött nagyobb bizottság tegnap este 5 órakor **Hlatky** Endre és **Szokoly** Tamás elnökle alatt ülést tartottak, a melyen megállapították az ünnepély idejét, helyét részleteit.

Weisz Károly és **Szokoly** Tamás óhajtották, hogy a felekezetek kéressenek fel Istentisztelet tartására; délután városi díszközgyűlés legyen, a melyre az egyletek társulatok is meghívandók, hogy zászlókkal a város háza előtt sorakozzanak. Onnét ünnepélyes menettel vonuljanak a Sasba, vagy a Szent-László térre, az ünnepélyre. A közönséget hív-

ják fel, hogy a házakat lobogózzák fel, este világítsák ki. A Sasban este társas vacsorát rendezzenek.

Dr. **Friedländer** Sámuel elleno van a felekezetek felszólításának s a díszközgyűlésnek. Ápril 11-ét is kell ünnepelni.

Hegyesi Márton elvileg osztja a Szokoly által mondottakat, de tekintettel kell lenni ápril 11-re is, mikor a hivatalos Magyarország együtt ünnepli a dicső 48-as eszméket az uralkodóval. Március 15. a társadalom ünnepe lesz.

Déry János a díszközgyűlést okvetlen kívánja. A polgármester legyen az élén az ünnepnek.

Hozzászólottak a kérdéshez **Szász** Ágoston, **Halász** Lajos, **Hlatky** Endre, **Beczka** Lajos, s **Weisz** Károly indítványát visszavonván, a felekezetek felkérését és a díszközgyűlés tartását elejtették.

Ezután kimondották, hogy az ünnepélyt 15-én délután 3 órakor bármilyen időben a Szent László-téren tartják meg.

A polgárságot falragaszok utján felhívják, hogy vegyenek részt a hazafias ünnepélyen; házaikat lobogózzák fel, este világítsák ki, s jelenjék meg a Sasban a társasvacsorán.

Az intézkedések megtételére **Hlatky** Endre, **Szokoly** Tamás, **Mezey** Mihály, **Hoványi** Géza, dr. **Vári-Szabó** Béla, **Hegyesi** Márton, dr. **Friedländer** Sámuel, **Weisz** Károly, továbbá dr. **Vucskics** Gyula, **Halász** Lajos és **Fehér** Dezső szerkesztők által álló bizottságot küldtek ki. Felkéri közreműködésre a jogakadémia ifjúságát és az iparos ifjak dalárdáját.

A szűkebb bizottság nyomban az értekezlet után megbeszélte a részleteket.

Az ünnepély programja ez lesz:

A Szent László-téren d. u. 3 órakor:

Hymnus. Énekli az iparos ifjak dalárdája.

Megnyitó beszéd. Tartja a polgármester, esetleg **Hlatky** Endre vagy **Szokoly** Tamás.

Ünnepi szónoklat.

Szavaltat. Tartja egy jogász.

Talpra magyar. Szavalja egy iparos ifju.

Szózat. Énekli a dalárda.

A kivilágítás fél 7 órakor kezdődik.

A társasvacsora este 8 órakor lesz, étlapszerint a Sasban.

Itt szónoklatot tartanak az előleges megállapodás szerint **Hlatky** Endre, **Szász** Ágoston, **Hegyesi** Márton, dr. **Vucskics** Gyula, stb.

Részletes programot később közlünk.

UJDONSAGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Március 13. Szépitési egyesület közgyűlése d. e. 10 órakor a városházán.

A »vasárnapi népszerű felolvasások« sorrendje:

Március 6. »A költőzködő madarakról.« Tartja **Potássy** János.

Március 13. »Március 15-ének emléke.« Tartja dr. **Türr** Lajos.

Március 20. »A nagyítókról.« Kísérletekkel tartja dr. **Tóth** Mihály.

* **XIII. Leo pápa jubileuma.** Március 2-án töltötte be Leo pápa 88-dik születésnapját, március 3-án pedig huszadik évfordulóját annak, hogy a hármaskoronát fejére tették. Az egész katolikus világnak örömmünnepe ez, melyet Rómában kiváló fényvel tartottak meg. Az egyházfejedelmek üdvözlő iratokat intéztek a jubiláló pápához. Társadalmi s politikai körökben is hódoló iratokban fogják kifejezni a tiszteletet, melyet XIII. Leo pápa bölcs, higgadt s tapintatos szellemével méltán megérdemelt.

XIII. Leo pápa 1838. évi decz. 30-dikán vette föl az egyházi rend szentségeit. Az eddigi pápák között ő a tizenötödik, ki aranymisélt

mondhatott, ami 10 év előtt, 1888. évben történt meg.

VIII. Bonifác volt az első aranymisés pápa. — Avignonban 1350-ben mondották a második pápai aranymisét. A zarándok azonban Rómában jelentek meg, Szent Péter sirjánál mutatták be hódolatukat. Köztük volt Magyarország nagy királya is, Nagy Lajos. — XIII. Leo pápa aranymiséje alkalmával, 1888. decz. 30-án, 300,000 zarándok jelent meg Rómában. A bazilikában 80,000 meghívott foglalt helyet.

A jelenlegi jubileumi énnepségekre százezrekre menő idegen zarándok tódul Rómába s a világ összes uralkodói meleg üdvözlő iratokkal, levelekkel, sürgönyökkel növelték az agg örömet.

* **Uj apátok.** A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy ő Felsége Komáromy Károly székesfehérvári székesegyházi kanonok, főesperesnek a Szent Móróczi róla nevezett bőthi, Mayer Károly ugyanottani székesegyházi kanonok budai főesperesnek pedig a tisiboli címzetes apátságot adományozta.

* **Kanonok kinevezés.** Az egeri káptalannál üresedésbe jött mester kanonoki állásra ő Felsége ippí Bydeskuthy Gyula hevesii főesperes, címzetes apátot és kápolnai plebánoszt nevezte ki.

* **Stefánia özv. trónörökösné betegsége.** Stefánia özvegy trónörökösné állapota változatlan. Este némi hőemelkedés állott be. A tegnapi orvosi jelentés így hangzik:

Harmadik orvosi jelentés.

Stefánia főhercegasszony özvegy trónörökösné ő cs. és kir. fensége a tegnapi napot nyugodtan töltötte, csekély láztünetekkel. Este a hőmérséklet emelkedése mutatkozott 39.3 fokig, reggel ismét csökkenés következett be. A lobosodás tovább terjedése nem konstatalható; az erőbeli állapot kielégítő.

Kelt Bécsben, 1898. évi márczius hó 2-án, délelőtt 11 órakor.

Dr. Widerhofer s. k.,
tanár.

Dr. Auchenthaler s. k.,
udvari orvos.

* **A főigazgató kitüntetése.** Nátafalussy Kornél tankerületi főigazgatónál, kir. tanácsossá lett kitüntetése alkalmából folyó hó 3-án testületileg jelent meg a prémontrei rend főgimnáziumának tanári kara Kotunovits Sándor vezetésével, ki üdvözlő beszédében kiemelte azon érdemeket, melyeket Nátafalussy Kornél hosszú működése alatt szerzett, hangsúlyozta azon igaz tiszteletet és szeretetet, melyet tankerületének összes tanintézetének tanári kara részéről biztosított magának s végül azon óhaját fejezte ki, hogy áldásos működését továbbra is azzal a példás buzgalommal, ügyességgel és sikerrel folytathassa, mely eddigi munkálkodásához fűződik s a tankerületét az ország egyik legelőkelőbbjei közé emelte. A tanári kar élénk éljenzése után Nátafalussy válaszlott remek beszéddel. Megköszönte a prémontrei rend és tanári kar lekötőlező figyelmét és szíves üdvözlését. Mély hódolattal fogadott kitüntetésben nem annyira a saját érdemeinek elismerését látja, — mert hisz ő csak kötelességét teljesítette, — hanem nagy részt azon jeles férfiak érdemeit, kik önzetlen, hazafias és áldozatkész működésükkel szolgálják a hazai közoktatásügyet, a nemzet legfontosabb szellemi és erkölcsi érdekeit. Figyelmük, őszinte üdvözlésük tehát annál jobban esik szívének, mert annak minden érzelmével velük érez, velük fáj, azon hogy a vezetésére bizott tankerület tanuló ifjúsága vallásos, hazafias nevelésben, kitünő oktatásban részesüljön. Végül kérte a tanári kar további támogatását, bizalmát és

szeretetét. Lelkes éljenzés követte a tartalmas választ. Nátafalussynak sürgönyileg fejezték ki üdvözlésüket. Wlassics Gyula miniszter, Schlauch Lőrincz bibornok, Dessewffy Sándor püspök és még sokan a tanügy előkelőségei közül.

* **Uj bíró Berettyó-Ujfalun.** A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy az igazságügy-miniszter dr. Csaplakyl Lipót ungvári járásbírói albirót a berettyó-ujfalui járásbíróshoz bíróvá kinevezte.

* **Aradi vendégeink.** A »Nagyvárad Nemzeti Szövetség« f. hó 6-án, vasárnap délelőtt tartandó alakuló dísz közgyűlésére az »Aradi Nemzeti Szövetség« képviselőiben Mosovy Institoris Kálmán elnök, Deutsch Bernát alelnök, alsó-venetzi Sztójha József titkár és dr. Szöllössy Jenő munkásügyi osztály jegyzője jelentettek be eljövételüket. Nevezettek 6-án, vasárnap d. e. 9 óra 32 perczkor az ugynevezett táblavonattal érkeznek, s fogadásukra a fogadó bizottság a vasutnál lesz.

* **Vasárnapi népszerű felolvasások.** A város több előkelő vezérférfiának közreműködésével a téli hónapokban (kísérletekkel és bemutatásokkal egybekötött) népszerű előadások rendeztetnek az irodalom, történet, alkotmánytan köréből, társadalmi és politikai kérdésekről. Ezen előadások feladata tudományos színvonalon álló népszerű előadások által az általános műveltséget előmozdítani. Az előadások díjmentesek s a községi polgári iskola helyiségeiben tartatnak. Az előadás tárgya 1898. márczius hó 6-án, vasárnap délelőtt kivételesen 10—11 óra közt: Potássy János »A költőzködő madarakról« tart felolvasást.

* **Árlejtés a városnál.** Nagyvárad város törvényhatósága a tolonczház és a v. velencei óvoda építésére új árlejtést rendelt el, melyet tegnap tartottak meg, Komlóssy József hely. gazdasági tanácsnok elnöke alatt. Az építkezésre hat építő pályázott és pedig Guttmann József és Rendes Vilmos ketten együttes ajánlatban, továbbá Incze Lajos és társa, Scherz Károly, Rimanóczy Kálmán és Flanta és Madarász. Az árlejtés eredményét még nem lehet tudni, mivel kiszámítás végett kiadták a számvevői hivatalnak.

* **Betét szerkesztés.** Pocsaj községben az 1896 évi XXIX. t. cz értelmében szerkesztendő betét szerkesztések 1898. év. márczius 20-án kezdődnek.

* **Atusztá a Dunát.** A 17. számú ulánuszred egy főhadnagya, Mozes Rezső a minap fogadásból átuzta Klosterneuburgnál a 380 méter széles Dunát, még pedig egyenruhában, sapkásan, sarkantyusan. Ez a bravuros uszás annyival inkább figyelemreméltó, mivel az erős áramlat következtében a főhadnagynak 800 méternyi távolságot kellett átusznia. Mindazonáltal az átkelés csak 10 perczig és 10 másodperczig tartott. Az alig 3 fokos vízben való lubiczolás nem ártott meg a főhadnagynak, a ki teljesen jól érzi magát.

* **Névmagyarosítás.** A belügyminiszter Kobinheyer Mihály robogányi kir. anyakönyvvezető vezetéknevének Kolbaira leendő átváltoztatását megengedte.

* **Leforrázott timár legény.** Tegnap reggel a kórházban borzasztó kínok között halt meg egy timár legény, aki magát tegnapelőtt cserlével leforrázta. Erős Imrének hívták a szerencsétlent, aki szerdán azzal volt elfoglalva, hogy a bőrököt cserfaoldattal leforrázta, munkája közben azonban a kád felborult s a forró cserlé össze égette egész testét. Erős sulyos égési sebekkel borítva vitték be a kórházba, ahol mindjárt látták, hogy segíteni rajta már nem lehet. A szerencsétlen ember tegnap csakugyan meg is halt. Erős szerencsétlensége

mindenütt részvétet keltett, mert mindenki derék és szorgalmas munkásnak ösmerte. Teme-tése ma lesz.

* **Elárverezett színház.** A székesfehérvári színházépítő-bizottság a múlt évben csődbe jutott. A színház árverését a múlt és november 30-ikára tűzte ki, mivel azonban a városi közgyűlés kijelentette, hogy a színházat meg akarja venni, az árverést elhalasztották arra az időre, amikor a belügyminiszter dönt abban a kérdésben, hogy a város résztvehet-e az árverésen? A belügyminiszter megengedte, hogy a város is részt vehessen a licitálók között, s már megis tartották az árverést. Havranek József polgármester a színházat 60,050 frtért megvásárolta Székesfehérvár városa számára.

* **Köszönet-nyilvánítás.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a veszprémi káptalannak, azon alkalomból, hogy a siketnémák kaposvári iskolája céljaira 100 frtot adományozott, köszönetét nyilvánította.

* **Hortobágyi csikósok Amerikában.** Két hortobágyi csikós, az egyik Dekreczenyi, a másik Nagy — ki tudja, miért, miért nem — Amerikába vitorlázott. Az új világ részben csikósaink czirkuszi lovasoknak csaptak fel. Mint ilyenek annyira megnyerték a hevesvérű yankek tetszését és akkora hasznót hajtottak igazgatójuknak, hogy az tizenkét hortobágyi csikósnak szerződését határozta el. Debreczenyi és Nagy már javában szerződtek Hortobágyon az amerikai czirkusz részére a csikósokat. Hír szerint eddig két csikós csapott fel czirkuszi lovasnak.

* **A cigány halála.** A múlt napokban Bodán Jakab szent-jános lakoshoz egy hideg este bement Hajba György csavargó cigány, aki szállást kért. A jószívű gazda megsajnálta a szállás nélküli embert és adott neki éjjelre fekvő helyet. A cigány azután azzal hálálta meg Bogdán jószívűségét, hogy hajnalban mindent összeszedett, a mit csak talált és azután vele megszökött. Bogdán kára több mint 70 frt. A hálátlan embert körözik, de eddig eredménytelenül.

* **A vasut fosztogatói.** A brálkai állomáson a teher vonatokat már régebbi idő óta megdézsmálja valaki. A múlt napok egyikén az egyik kalauz észrevette, hogy az egyik kocsirol valaki nagyobb mennyiségű deszkát dobált le nyilván azzal a szándékkal, hogy a vonat elindulása után elvigye, a kalauz a tolvajt elakarta fogni azonban az még idejekorán észrevette a fenyegető veszélyt s elszaladt. — A csendőrség a tettest nyomozza, azonban eddig eredmény nélkül.

* **Tűz.** Vizesgyánban vasárnap este Lovi Márkus szatócs házában meggyuladt a ruhanemű, amely egy szekrénybe volt eltéve s megégett. A kár közel 200 frt. A tűz a tulajdonosnak a gondatlanságából keletkezett, amennyiben gyertyával keresgélte a szekrényben s a gyertyától tüzet fogott a ruha, amit azután a tulajdonos csak akkor vett észre, mikor a ruhanemű már mind megégett. A ruha biztosítva nem volt.

* **Megfogott lótolvaj.** Most hétfőn Bome József földesi lakostól elloptak egy lovat. A káros és a csendőrség kereste a tolvajt s tegnap sikerült is elfogni Balogh József kóbor cigány személyében, a ki a lopást be is ismerte, azonban a lovat előadni már nem tudta, mert a 70 frt értékű lovat még az nap eladta 12 frtért egy ismeretlen embernek s az árát még az nap éjjel elitta. A mulató cigányt letartóztatták.

Az ujszülöttek.

Kinnt, a hol enyhe a lég
S tompán zajlik a mérgezett Körözs,
Százados sudár fák töviben
Csitri, kis sziget áll.
Körbe futó viz környezi azt,
Viz — és jégtükör is.
És a kis szigeten
— Szendén, mint ibolya —
Csöppnyi épületek

Állanak, alig látszva ki földből.
Inkább gombafejek,
Semmint épületek.
Itt lakik, itt él R á t k a y bácsi,
Várad D e d a l u s a.
Itt, ahol a jég úgy aszalódik,
Mint a szilva egybűtt;
Itt, ahol nincsen holt-szezon; itt, hol
Semmiből is lesz még valami. —
Télen-jégen,
Nyáron-Cháron
Közlekedési eszközein, —
S hogyha jó a tavasz,
Vagy bicziklin lejtene ott,
Vagy labdát dob fürge csoport.
És ha ősz lesz majd odakünn,
Szüretel Városligetünk.

De, eltértem a tárgytól.
Holott semmi ségától,
Abban a miben mesterkedem. —
Ujság esett a Ligeten;
Ugy van, dupla reform.
Erről szölok.
— Mert, ha ki nem irom
Még rám zörren R á t k a y bácsi
S megrak éktelenül — — — —
Im hát, hallják:
Alig tűnt el a tél,
Alig érte a dermedt földet
A tavaszi nap első csókja,
Forma kezd a sziget;
Hörg, dörg, puffog,
Ing, remeg, morg.
S zugó mélye rejtekiből
Két pisze orru esőppnyi ladik
Bukkan az élet tengerire.
Két kis csónak,
Rossznak jónak
Egyként hordogatója.
Házilag készült
Mindkét csónak.
Ámde rajtuk ez meg se látszik.
'Géza' az egyik, 'Károly' a másik.
Ez hát az a reform;
Erről szól kobozom.
Eddig a tények.
Az eseménynek
Itt szakad vége.
Ám én jegyzem,
— Im itt egyben —
Nem akadott-é másik két névre
R á t k a y bácsi?
Ide irtam
Egész nyiltan, —
Hajh! de Ő kitörölte.
Ujra irjam?
Jó! — — — — De itt van!
Ujra csak kitörölte. —

Buksy.

IRODALOM.

— 'Utmutatás a lelki béke megszerzésére és megőrzésére.' Irta P. Lehen jézus-társasági atya. Ford. Sarnaságh Géza főgymn. tanár. H. javított kiadás. A hirneves lelkiatyának, Lehennek, ezen műve, a mely a ezimben jelzett ezéjára a legkiválóbb tekintélyeknek: Szal. sz. Ferencz, Fenelon, Colombiére, Scupuli, Gaug, Michel, Duguet stb.-nek idevonatkozó műveit is felhasználja s a lelki nyugtalanságokat okozó minden körülményre s ezek gyógyító eszközeire kiterjeszkedik, igazi áldása az istenes lelkeknek s valóságos kincstára e lelkeket vezető gyóntató és lelkiatyáknak. Az egyházhatóságilag is méltó elismeréssel a legmelegebben ajánlott s francziában 4, németben 21

kiadást ért mű (512—544 lap 8. r.) pünkösdtáján küldetik szét bérmentve 1 frt 50 krért (v. 3 int.) Megrendelhető a 'Pázmány-sajtó'nál Szatmáron. Bolti ára a megjelenés után 1 frt 50 kr.

A szőlő helyes metszése. 'Szőlőt metszeni könnyű, de helyesen metszeni nehéz!' Az ok-szerű szőlőmetszésre megtanít azon új könyv, melyet most rendezett sajtó alá M a u r e r János, hirneves borász. Az egyes metszési módokat rajzokban is bemutatja. Kinek szőlője van, annak nélkülözhetetlen segédeszköze, tanácsadója és kincses bányája ezen könyv. Egy forint beküldése mellett bérmentesen küldi meg ezt szerzője, M a u r e r János (Kassa, Maurer-udvar).

TAVIRATOK.

Popovics püspök marad.

Budapest, márcz. 3. (Saj. tud. táv.)
Az a híresztelés, hogy P o p o v i c s N i k a n o r püspök nyugdíjba megy, valótlan.

Szökik a nemzeti-ünnep elől.

Budapest, márcz. 3. (Saj. tud. táv.)
Báró P o d m a n i c z k y Frigyes, a szabadelvű-párt elnöke lemondott a 48-as honvéd-egylet elnökségéről, állítólag azért, mert nem akar részt venni a márczius 15-iki nemzeti ünnepélyen.

Stefánia betegségéhez.

Bécs, márczius 3. (Saját tud. táv.)
A legújabb kiadott orvosi jelentés így szól: S t e f á n i a főhercegnő, özvegy trónörökösné állapota jelentéktelenül javult.

Bécs, márcz. 3. (Saj. tudósítónk táv.)
S t e f á n i a özvegy trónörökösné állapotáról ma délelőtt a következő orvosi jelentést adták ki: Ő Fensége az éjjel időnként nyugodtan aludt. Láza tetemesen csökkent. Reggel a hőmérséklet újra 38°5'-ra emelkedett és néhány órán át ily magas maradt. A beteg étvágya még igen csekély. A köpet kevés. A tüdő állapotában nem állott be változás.

Klementina hercegasszony állapota.

Bécs, márczius 3. (Saját tud. távir.)
A délelőtt kiadott orvosi jelentés szerint K l e m e n t i n a hercegasszony az éjjel keveset aludt.

Honvédség a palotában.

Budapest, márcz. 3. Saját tud. táv.)
A királyi palotában ma vonult fel az utolsó őrség, mert a király ma este 8 óra 30 perczkor elutazott a fővárosból. A palotához ma az első honvéd gyalogezred legénysége ment föl vig zeneszó mellett, hogy felváltsa a 38. gyalogezred őrséget.

A fővárosi rendőrség és a sajtó.

Kolozsvár, márcz. 3. (Saj. tud. táv.)
A főkapitányság a sajtóiroda utján következő nyilatkozatot adta ki: A mai lapok legnagyobb része arról ad hírt, hogy a főbb rendőrtisztviselőknek e hó 1-én tartott értekezletén a tisztviselők köréből többen B é r e z y rendőrkapitány ellen foglaltak állást, nem egyéb rosszakaratu koholmánytól.

Hazafias ünnep Szófiában.

Budapest, márcz. 3. (Saját tud. táv.)
Bulgária felszabadulásának 25. évfordulója alkalmából ma a székesegyházban ünnepélyes Te Deum-ot tartottak, amely után katonai díszszemle volt. Az egész helyőrség elvonult I v a n o v hadügyminiszter előtt, aki F e r d i n á n d fejedelmet, a legfőbb hadurat képviselte. A gazdagon fellobogózt városban nagy lelkesültség uralkodik. Este kivilágítás lesz.

Az alsó-ausztriai tartománygyűlésből

Bécs, márczius 3. (Saj. tud. táv.)
Az alsó-ausztriai tartománygyűlésben S t e i n e r interpellált a vasutársaságoknak a Magyarország és Németország közt való közvetlen forgalomra vonatkozó intézkedési tárgyában, amelyek Ausztriát károsítják. H o f e r szerbiai sertések eladása miatt interpellált. Ezután befejezte a ház a Duna-szabályozásra vonatkozó törvényjavaslat általános tárgyalását és megkezdte a részletes tárgyalást.

A krétai kérdéshez.

Budapest, márczius 3. (Saj. tud. táv.)
Már a többi kormány is válaszolt a portának Krétára vonatkozó legutóbbi köriratára és szintén kijelentették, hogy nem ismerik el, hogy a krétai kérdés megoldása Thessália kiürítésével összefüggésben állana.

A cseh szabadelvűek felhívása.

Prága, márczius 3. (Saj. tud. táv.)
A cseh szabadelvű nemzeti párt végrehajtó bizottsága a következő felhívást teszi közzé:

A tartománygyűlés üléseinek befejezése után kötelességünknek tartjuk, hogy Prága királyi főváros és elővárosainak lakosságának legőszintébb köszönetet és teljes elismerést fejezzünk ki azon példás magatartásért, melyet a cseh királyság tartománygyűlése tárgyalásainak tartama alatt tanúsított. Együttal azt a sürgős kérelmet intézzük a lakossághoz, hogy továbbra is tartsa fenn a teljes nyugalmat és rendet, különösen az utcákönés nyilvános tereken és ne hagyja magát kihágáson elragadtatni, melyek bizonyára, különösen most ellenségeinknek kapóra jönnének, de a cseh nemzetnek csak kárára volna.

Aljas bosszu.

N.-Beeskerek, márcz 3. (Saj. tud. táv.)
A nagy-beeskerek csendőrszárnyhoz érkezett jelentés szerint R o t h András és H a m z e n s t e i n Pál zadorlaki lakosok a napokban nyílt utcán verekedni kezdtek. Véletlenül oda tévedt közéjük R ö t l i n a k két éves fia, akit Hamzenstein bosszúból úgy ütött fejbe, hogy az ártatlan gyermek szörnyet halt. Hamzensteint letartóztatták és bekisérték az uj-aradi járásbírószághoz.

Vámleszállítás Spanyolországban.

Budapest, márcz. 3. (Saját tud. táv.)
A spanyol minisztertanács elhatározta, hogy a gabona árának emelkedése alatt addig, míg a gabona hektoliterjének ára a 12½ pesetát felülmulja, annak vámját 6 pesetasra lesz állítja.

KÖZGAZDASÁG.

Köszönet a gazdasági egyesületnek.

Margitta nagyközség képviselő-testülete abból az alkalomból, hogy az egyesület Margittán felolvasásokat tartott, az alábbi jegyzőkönyvi kivonatban fejezte ki köszönetét a gazdasági egyesületnek:

Kivonat.

Margitta nagyközség képviselőtestületének 1898. évi február hó 22. napján tartott közgyűlési jegyzőkönyvéből.

22. szám. Horváth Lajos jegyző hivatkozva arra, hogy a biharmegyei gazdasági egyesület múlt hó 30-án Margitta községben szakzerű felolvasást rendezett s ezáltal községünk gazdasági érdekeinek előmozdítása ügyében hathatós szolgálatot tett, mennyiben a nagy áldozattal rendezett felolvasáson alkatmat nyújtott kisgazdáinknak az okszerű gazdálkodásnál nélkülözhetetlen elméleti ismeretek s gyakorlati uton kipróbált módszerek elsajátítására, úgy maga, mint a községi előjáróság részéről indítványozza, hogy Biharmegye mélyen tisztelt gazdasági egyesületének ezen községünk boldogulását célzó jóakaratu tevékenységéért, valamint a felolvasást tartott egyleti tagok szives közreműködéséért a községi képviselő-testület jegyzőkönyvileg is köszönetet szavazzon.

Az indítvány általános helyesléssel fogadtatván, Margitta község képviselőtestülete úgy a biharmegyei tekintetes gazdasági egyesületnek, mind a mely a vidéki felolvasásokat a gazdasági ismeretek céljából működési programjába felvette s ezáltal a gazdasági életünk fellendülésére áldásos hatással bír; valamint a felolvasáson közre működő egyleti tagoknak névszerint Stahó János, Csányi Imre, Molnár Lajos és Morvay Tihamér uraknak őszinte köszönetet mond s ezen köszönetét jegyzőkönyvileg kifejezésre juttatja azon kérelemmel, hogy a nevezett gazdasági egyesület jóindulatu működésében községünket jövőben is részesíteni kegyeskedjék.

Mely határozatról szóló jegyzőkönyv egy-egy példány a biharmegyei gazdasági egyesület tekintetes Elnökségének, Szabó János, Csányi Imre, Molnár Lajos és Morvay Tihamér uraknak megküldeni rendeltetik.

Kelt m. fent.

Horváth Lajos,
jegyző.

Pogány Sándor,
bíró.

A talaj termőképességének fokozása foszforsav segítségével.

Igen kedvező jelenségnek vehető, hogy a foszforsavas trágyák alkalmazása évről-évre gyarapodik, bár még mindig nem alkalmazzák azokat oly mennyiségben, mely a hozam érdekében kívánatos volna. Gazdáink mind inkább azon meggyőződésre jutnak, hogy manapság a gazdálkodás nem fizeti ki magát az esetben, ha foszforsavat nem vásárolnak. Általában azt tapasztaljuk, hogy kizárólag istállótrágyával egybekötött gazdálkodásnál a talaj foszforsav készlete oly mértékben csökken, hogy nem elégséges nagy termés hozamok létesítésére, s a gazdasági termények mai alacsony ára mellett csak az esetben gazdálkodhatunk veszteség nélkül, ha műtrágya alkalmazásával a terméshozamot szaporítjuk és ezáltal olcsóbban állítjuk elő. Az utóbbi időben ismételten történt felszólalás az iránt, hogy a szemes termények nem régeni alacsony ára mellett több figyelmet szenteljenek az állattartásnak, s ezzel kapcsolatban kell, hogy a rétek művelése is felkaroltassék.

Tényleg a műtrágyák alkalmazásával sikerült a széna huzamot jelentékenyen fokozni, különösen az esetben, ha a foszforsavas műtrágyák mellett kálitrágyákat is alkalmaztak. Ez alkalommal azonban eltekintünk a rétek megtrágyázásának módzataitól, hanem inkább a szántóföld megtrágyázásáról kívánunk egyet-mást elmondani.

Ha talajunk foszforsavban szegény is, az illető szántóföldet foszforsav trágyában akarjuk részesíteni, úgy azt legbiztosabban vízben oldható foszforsav alakjában alkalmazhatjuk. Leg-

jobbak erre a célra a szuperfoszfátok, mivel ezek tartalmazzák a foszforsavat oly alakban, a melyben a talajban foglalt víz közvetlenül feloldani — egyenletesen elosztani képes, hogy így a növények gyökerei gyorsabban és tökéletesen felvehessék. Kérdés most már, hogy ősziak alá használhatunk-e szuperfoszfátot.

Ha az őszi és tavaszi termények tenyés-ideje között különbséget veszünk tekintetbe, első pillanatra azt gondolhatnánk, hogy ősziak alá lehetne foszforsavas műtrágyát más alakban, mert hiszen a tenyészeti idő hosszú, a növénynek elég ideje van a megkívántató foszforsavat felvenni még az esetben is, ha nehezebben oldható alakban adjuk. Ezen nézet azonban nagyon téves, még ősziak alá is sokkal jobban és gyorsabban fejlődnek. Rövid tenyészidővel bíró művelési növényeknél, tehát pl. a cukorrépánál, a burgonyánál a szuperfoszfátok semmiféle más trágyával nem pótolhatók.

Ha talajaink foszforsavban szűkölködnek, s ha a megelőző években csak istállótrágyában részesültek, s csak néha foszforsav trágyában, úgy az ősziak alá nem czélszerű a hiányzó foszforsavat pl. Thomas-salak alakjában adni, miután ilyen esetekben igen gyakran érünk el oly termésmennyiséget, amely a trágyázás költségeit fedezné. — Ily foszforsavban szegény talajokra szuperfoszfátot kell adnunk és pedig nagyobb mennyiségben, legalább 40 kg. foszforsavat hektáranként. Az említett talajokat hektáranként 2 métermázsza (16%) szuperfoszfáttal megtrágyázni határozottan kevés, e mennyiség ugyan jobb talajokon jó eredményt ad, de gyengébb talajokra ez határozottan kevés. Ha olyanképpen akarunk trágyázni, hogy a talajnak tartalék trágyát óhajtunk nyújtani, akkor választhatunk más foszfortrágyát is. Ha pl. luczernát vetünk, mely több éven keresztül marad meg ugyanazon szántóföldön, akkor czélszerű mindjárt a talaj előkészítése alkalmával több évre elegendő foszforsav készletet a talajba juttatni, s ezt megtehetjük Thomas-salakkal, mely sokkal nehezebben oldódik, s így hatása nem oly szembeötlő ugyan, mint a szuperfoszfáté, de 3—4 évre is kiható. Tulajdonképen minden foszforsav trágyázás alkalmával nyújtunk a talajnak bizonyos mennyiségű készletet, de nagy különbség az, hogy mennyit. Többet adni, mint a mennyi szükséges, bizonyára nem czélszerű. Foszforsavban szegény és sok istállótrágyával megtrágyázott szántóföldeken csak szuperfoszfátot adjunk.

Egyáltalán szuperfoszfátot Thomas-salakkal együttesen adni semmiképen sem ajánlatos. Természetes, hogy megfelelő nagy terméshozam elérésére a megfelelő nitrogéntrágyázás is szükséges és őszi trágyázásnál igen czélszerű — még istálló trágyával jól megtrágyázott talajokon is — csekély mennyiségű könnyen oldható nitrogén trágyát elhinteni kénsavas ammóniák alakjában. Épp úgy az őszi trágyázás legalkalmasabb arra, hogy a talajt káliummal is lássuk el, különösen az olyan esetekben, ha kapásnövények fordulnak a vetésforgóban elő.

Az osztrák-magyar bank állása február 28-ikán: Bankjegyforgalom 622.901.000 frt (+15.949.000 frt), érczérték 508.048.000 frt (+671.000 frt), t á r e z a 130.463.000 frt (+8.880.000 frt), lombard-üzlet 22.630.000 frt (+644.000 frt), adómentes bankjegytartalék 85.964.000 frt (—15.296.000 frt).

TÖZSDE.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Gabonatözsde.

Készáru búzában az irányzat szilárd volt.

Határidők.

Budapest, márcz. 3.

Buza őszi	9.09
Buza tavaszra	12.02
Tengeri	5.39
Rozs őszi	8.59
Zab őszi	6.55

Hivatalos aranyárak

Budapesti éru- és érczértékedén 1897. márczius 3-án.	
Magyar aranyárak 4%	122.25
Magyar koronajárak	99.35

Magyar vasúti kölcsön aranyban 4 1/2%	121.75
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2 1/2%	101.—
Magyar keleti vasúti államkötvény 1873-83	121.75
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	97.50
Italmérési jog megváltási kötvény	101.25
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	157.50
Magyar nyeresemény sorajegy-kölcsön	140.50
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	102.25
Osztrák járadék papírban	102.25
Osztrák járadék ezüstben	123.25
Osztrák járadék aranyban	102.50
O-ztrák korona járadék	104.50
1860. osztrák államsorsjegyek	143.50
Os. rák magyar bankrészesvény	93005
Magyar hitelbank részesvény	381.—
Osztrák hitelintézeti részesvény	364.—
Páris vista	340.—
20 márkás arany	952.—
Német birod. 1mi márká	587.—
London vista	120.10
Páris vista	475.50
20 márkás arany	11.75

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Még néhány ezer gyökeres elsőrendű szőlő-
oajtványok a legnemesebb
csemege és muskotály
fajokból, továbbá 25 ezer
gyökeres ripária 1-ső
oajtáshoz alkalmas, kapható:
JANKY JÓZSEFNÉL

61 5—5 Nagyváradon.

Sömör-betegséget:

száraz, vizenyős, pikkelyes sömört (Flechten) s az e bajjal együtt járó, csaknem kiállhatatlan „börviszketeg” jótállás mellett, még a legsúlyosabb esetekben is, alaposan gyógyít a „Dr. Hebra sömörirtó”-ja. Külső használatra való, nem ártalmas. — Ára hat forint o. é. előre beküldéssel (lehet levélbélyegeken is) vagy utánvétellel, mire a szállítást vám- és bérmentesen teljesítjük. Czim: **St. Marien-Droguerie, Danzig.** (Deutschland.)

1.000,000 korona

a legnagyobb nyeresemény, mely a legkedvezőbb esetben a

Magyar kir. szabadalmazott osztálysorsjáték

VI. osztályának huzásai alkalmából márczius 9-től április 6-ig

kisorsolásra kerül. Ezen osztályban **30,000 pénznyeresemény**

összesen

9.550,000 korona

értékben fog kihuzatni.

Csak még néhány sorsjegy
kapható a

Biharmegyei takarékpénztárnál

Kossuth Lajos-utca.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1897. évi október 1-től.

Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.						Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.						Püspök-Ladány—Debreczen—Érmihályfalva.					
	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	T. v.
Kolozsvár ind.	11 01	5 23	7 00	6 13	—	Budapest ind.	9 15	1 55	5 45	8 30	—	P.-Ladány ind.	4 08	1 31	6 00	2 40	6 12
B.-Hunyad >	12 20	6 40	8 37	7 54	—	Nagykátá >	10 20	3 25	7 54	10 16	—	Debreczen >	5 23	3 05	6 59	4 07	7 40
Csucsá >	12 52	7 09	9 19	8 32	4 49	Szolnok >	11 19	4 23	9 27	11 31	—	Érmihályfalva érk.	6 37	4 06	7 44	5 09	9 23
Bucsa >	—	—	9 33	8 51	5 13	P.-Ladány >	12 55	5 55	11 53	2 00	5 00	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.					
Brátka >	—	—	9 50	9 10	5 38	Báránd >	—	—	12 07	2 12	5 17	Szá. v. Szá. v. Szá. v. Szá. v. Gy. v.					
Rév >	1 34	7 47	10 08	9 30	6 13	Sáp >	1 17	6 15	12 24	2 27	5 38	Érmihályfalva ind.	6 38	11 17	5 40	9 24	57
Elesd >	1 48	7 59	10 25	9 48	6 42	B.-Ujfalu >	1 33	6 30	12 46	2 47	6 04	Debreczen >	3 48	12 36	15 10	37	53
Mező-Telegd >	2 01	8 11	10 42	10 07	7 10	M.-Peterd >	—	—	1 00	3 00	6 21	P.-Ladány érk.	5 24	1 45	9 45	11 40	46
F.-Vásárhely >	—	—	11 01	10 27	7 38	M.-Keresztes >	—	—	1 14	3 12	6 37	Debreczen—Nagy-Léta—Vértés—Debreczen—Nagy-Léta					
Várad-Velence >	2 25	8 32	11 10	10 37	7 51	Bors >	—	—	1 28	3 25	6 56	V. v. V. v. V. v. V. v. V. v.					
Nagyvárad érk.	2 31	8 38	11 17	10 44	8 —	Püspöki >	—	—	1 36	3 32	7 08	Debreczen i.	8 35	4 17	Nagy-Léta-	5 25	1 05
Nagyvárad ind.	2 38	8 43	11 32	11 04	2 22	Nagyvárad érk.	2 11	7 07	1 48	3 42	7 22	Sáránd >	9 31	5 11	Vértés ind.	—	—
Püspöki >	—	8 51	11 42	11 14	2 37	Nagyvárad ind.	2 18	7 14	2 06	3 58	1 22	H.-Bagos >	9 44	5 22	M.-Pályi >	5 47	1 30
Bors >	—	—	11 50	11 22	2 48	V.-Velence >	2 25	—	2 30	4 05	1 31	H.-Pályi >	10 08	5 46	H.-Pályi >	6 03	1 48
Mező-Keresztes >	—	—	12 03	11 37	3 20	F.-Vásárhely >	—	—	2 41	4 16	1 46	M.-Pályi >	10 23	6 00	H.-Bagos >	6 18	2 05
Mező-Peterd >	—	—	12 15	11 50	3 38	M.-Telegd >	2 50	7 43	3 03	4 38	2 19	N.-Léta-	—	—	Sáránd >	6 47	2 34
B.-Ujfalu >	3 18	9 22	12 29	12 05	4 16	Elesd >	3 04	7 56	3 21	4 56	2 50	Vértés érk.	10 46	6 20	Debreczen é.	7 25	3 18
Sáp >	3 38	9 36	12 47	12 25	4 49	Rév >	—	—	3 45	5 20	3 32	Sáránd—Derecske. Derecske—Sáránd.					
Báránd >	—	—	1 01	12 41	5 13	Brátka >	—	—	4 06	5 43	4 08	Sáránd ind.	9 41	5 21	Derecske ind.	6 00	1 49
P.-Ladány >	4 03	10 03	1 34	1 19	5 50	Bucsa >	—	—	8 51	4 27	6 04	Derecske érk.	10 00	5 40	Sáránd érk.	6 20	2 09
Szolnok >	5 39	11 44	3 35	3 37	—	Csucsá >	4 16	9 6	4 53	6 31	5 03						
Nagy-Kátá >	6 34	12 41	4 45	5 07	—	B.-Hunyad >	4 52	9 37	5 32	7 16	—						
Budapest érk.	7 50	1 50	6 20	7 10	—	Kolozsvár érk.	5 55	10 37	6 59	8 33	—						

Nagyvárad—Szeged.				Szeged—Nagyvárad.				Nagyvárad—Arad.				Arad—Nagyvárad.			
	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Nagyvárad ind.	10 20	4 25	7 30	Szeged ind.	3 45	10 25	6 40	Nagyvárad ind.	10 20	4 25	7 30	Arad ind.	5 10	11 20	9 35
Ósi >	10 30	4 36	7 44	H.-M.-Vásárhely >	4 44	11 05	7 57	Ósi >	10 30	4 36	7 44	Kurtics >	5 39	11 49	10 07
Less >	10 48	4 56	8 06	Orosháza >	5 39	11 54	9 38	Less >	10 48	4 56	8 06	Kétegyháza >	6 14	12 28	10 54
Cséffa >	11 03	5 12	8 29	Csaba >	7 00	2 33	4 50	Cséffa >	11 03	5 12	8 29	Békes-Csaba >	6 47	1 19	11 39
Szalonta >	11 26	5 37	9 08	Gyula >	7 27	3 05	5 26	Szalonta >	11 26	5 37	9 08	Gyula >	7 27	3 05	5 26
Kötegyán >	11 46	5 57	9 37	Sarkad >	7 47	3 27	5 56	Kötegyán >	11 46	5 57	9 37	Sarkad >	7 47	3 27	5 56
Sarkad >	11 57	6 09	9 51	Kötegyán >	7 56	3 39	6 09	Sarkad >	11 57	6 09	9 51	Kötegyán >	7 56	3 39	6 09
Gyula >	12 21	6 34	10 21	Szalonta >	8 23	4 10	6 47	Gyula >	12 21	6 34	10 21	Szalonta >	8 28	4 10	6 47
Csaba >	2 10	7 22	4 42	Cséffa >	8 42	4 34	7 18	Csaba >	2 23	7 17	4 32	Cséffa >	8 42	4 34	7 18
Orosháza >	3 10	8 32	5 48	Less >	9 04	5 00	7 51	Orosháza >	3 28	8 20	5 38	Less >	9 04	5 00	7 51
H.-M.-Vásárhely >	4 00	9 26	7 00	Ósi >	9 21	5 19	8 16	H.-M.-Vásárhely >	4 00	9 26	7 00	Ósi >	9 21	5 19	8 16
Szeged >	4 35	10 20	7 55	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	8 31	Szeged >	4 35	10 20	7 55	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	8 36

Nagyvárad—Belényes—Vaskóh.				Vaskóh—Belényes—Nagyvárad				Nagyvárad—Gyoma				Gyoma—Nagyvárad.							
	V. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	V. v.	Sz. v.		V. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	V. v.					
Nagyvárad ind.	3 50	2 40	—	Vaskóh ind.	4 30	—	30	Nagyvárad ind.	5 50	2 00	—	Gyoma ind.	3 40	2 41					
V.-Velence >	4 05	2 51	—	Lunka-Rézbánya >	4 42	2 43	—	Ósi >	6 09	2 70	—	Déva-Ványa >	4 37	3 40					
Félix-Fürdő >	4 32	3 13	—	Szudrics >	5 09	3 12	—	Uj-Palota >	6 24	3 00	—	Körös-Ladány >	5 13	4 20					
Kardó >	4 50	3 27	—	Belényes >	5 37	3 52	—	Gyires >	6 41	3 59	—	Szeghalom >	5 40	4 53					
Magyar-Gyepes >	5 50	4 17	—	Sonkolyos >	5 58	4 15	—	Körös-szeg >	7 02	3 49	—	Vésztő >	6 12	5 35					
Tasádfő >	6 07	4 31	—	Belényes-Ujlak >	6 10	4 27	—	Szakál >	7 39	4 05	—	Kót >	6 38	6 06					
Drág-Cséke >	6 30	4 45	—	Borz >	6 19	4 37	—	Nagy-tóti >	7 55	4 21	—	Iráz >	6 52	6 28					
Magyar-Cséke >	6 50	4 55	—	Sólyom >	6 35	4 58	—	Komádi >	8 25	4 32	—	Komádi >	7 10	7 08					
Dused >	7 05	5 12	—	Gyanta >	6 56	5 19	—	Iráz >	8 42	4 49	—	Nagy-tóti >	7 22	7 12					
Szombatság-Rogoz >	7 46	5 47	—	Hollód >	7 10	5 34	—	Kót >	9 19	5 14	—	Sakáll >	7 48	7 44					
Hollód >	7 58	5 58	—	Szombatság-Rogoz >	7 31	6 03	—	Vésztő >	9 44	5 32	—	Körös-szeg >	8 11	8 19					
Gyanta >	8 12	6 11	—	Dused >	7 55	6 34	—	Szeghalom >	10 34	6 13	—	Gyires >	8 33	8 33					
Sólyom >	8 38	6 36	—	Magyar-Cséke >	8 07	6 49	—	Körös-Ladány >	11 —	6 31	—	Uj-Palota >	8 47	8 58					
Borz >	8 53	6 50	—	Drág-Cséke >	8 26	7 17	—	Déva-Ványa >	12 03	7 21	—	Ósi >	9 03	9 13					
Belényes-Ujlak >	9 05	7 01	—	Tasádfő >	8 40	7 33	—	Gyoma érk.	12 45	8 06	—	Nagyvárad érk.	9 20	9 33					
Sonkolyos >	9 18	7 13	—	Magyar-Gyepes >	8 54	7 50	—	Nagyvárad—Érmihályfalva								Érmihályfalva—Nagyvárad.			
Belényes >	10 04	7 47	—	Kardó >	9 27	8 31	—	Nagyvárad ind.	6 50	5 45	—	Érmihályfalva ind.	5 05	5 25					
Szudrics >	10 27	8 09	—	Félix-Fürdő >	9 40	8 45	—	B.-Püspöki >	7 17	6 02	—	Érselind >	5 37	6 06					
Lunka-Rézbánya >	10 56	8 21	—	V.-Velence >	10 01	9 09	—	Bihar- >	7 46	6 25	—	Székelyhid >	6 14	6 51					
Vaskóh érk.	11 12	8 49	—	Nagyvár érk.	10 11	9 19	—	Paptamási >	8 18	6 53	—	Nagykátá >	6 27	7 05					
Székelyhid—Margitta				Margitta—Székelyhid				Nagyvárad—Gyoma				Gyoma—Nagyvárad.							
	V. v.	V. v.			V. v.	V. v.			V. v.	Sz. v.	V. v.		V. v.	V. v.					
Székelyhid ind.	10 02	8 —	—	Margitta ind.	4 35	4 45	—	Gyapoly >	8 36	7 08	—	B.-Diószeg >	6 42	7 25					
Apátkeresztur >	10 56	8 46	—	Monos-Petri >	4 46	4 57	—	B.-Diószeg >	9 01	7 29	—	Gyapoly >	6 59	7 43					
V.-Ábrány >	11 12	9 —	—	V.-Ábrány >	4 57	5 10	—	Nagykátá >	9 17	7 43	—	Paptamási >	7 24	8 09					
Monos-Petri >	11 24	9 11	—	Apátkeresztur >	5 13	5 29	—	Székelyhid >	9 51	8 10	—	Bihar- >	7 45	8 33					
Margitta érk.	11 35	9 21	—	Székelyhid érk. reg.	5 54	6 10	—	Érselind >	10 24	8 33	—	B.-Püspöki >	8 05	8 57					
Szombatság-Rogoz—Dobrest.				Dobrest—Szombatság-Rogoz.				Nagyvárad—Gyoma				Gyoma—Nagyvárad.							
	Vegy. v.	Vegy. v.			Vegy. v.	Vegy. v.			V. v.	Sz. v.	V. v.		V. v.	V. v.					
Szombatság-Rogoz ind.	6 08	7 55	—	Dobrest ind.	4 22	6 36	—	Nagyvárad ind.	6 50	5 45	—	Érmihályfalva ind.	5 05	5 25					
Nánhegyes >	6 34	8 21	—	Nánhegyes >	4 32	6 46	—	B.-Püspöki >	7 17	6 02	—	Érselind >	5 37	6 06					
Dobrest érk.	6 44	8 31	—	Szombatság-Rogoz érk.	4 56	7 10	—	Bihar- >	7 46	6 25	—	Székelyhid >	6 14	6 51					

A vonatok közlekedési ideje középeurópai idő szerint van kitüntetve.
A vastagabb számok este 6 órától reggeli 5 óra 59 perczig terjedő éjjeli időt jelentik.
A †-tel jelzettek feltételes megálló helyek.